

# НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

## Факультет логістики

### Кафедра менеджменту та військового господарства

#### ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту та  
військового господарства кандидат  
економічних наук, доцент

Майя ЧЕРКАШИНА

\_\_\_\_\_ 20\_\_

#### СИЛАБУС

#### «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	254 Забезпечення військ (сил)

Розглянуто та ухвалено на засіданні  
кафедри (предметно-методичної  
комісії) № \_\_\_\_\_

Протокол від \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_\_\_.

Харків 2021

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	ГЕРАСИМЕНКО ВАЛЕНТИНА МИКОЛАЇВНА
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	СТАРШИЙ ВИКЛАДАЧ КАФЕДРИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ВІЙСЬКОВОГО ГОСПОДАРСТВА
Місце роботи	НАНГУ КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ВІЙСЬКОВОГО ГОСПОДАРСТВА
Адреса кафедри	Україна, 31001, м. Харків, майдан Захисників України, 3
Контакти	
E-mail	kafedra_10@ukr.net

### 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань: 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»	Цикл дисциплін, що формують професійну кваліфікацію
Блоків змістових модулів –3	Спеціальність: 254 «Забезпечення військ (сил)» Спеціалізація: «Тилове забезпечення підрозділів НГУ»	<b>Рік підготовки:</b>
Змістових модулів – 26		3-4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		<b>Семестр</b>
Загальна кількість годин - 270		5-8-й
		<b>Лекції</b>
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	70 год.
		<b>Групові, практичні, семінарські</b>
		88 год.
		<b>Самостійна робота</b>
		108 год.
		<b>Індивідуальне завдання: не передбачено</b>
		Вид контролю: залік 4

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни**

**Предмет вивчення навчальної дисципліни:** економічний аналіз діяльності в/ч, державний фінансовий контроль, фінансові ризики та їх вплив на суспільство.

### ***Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами:***

Дисципліни, що забезпечують:

Економічна теорія

Основи обліку та аудиту у військовій частині

Організація закупівель, товарів робіт та послуг в НГУ

Стандартизація, сертифікація і контроль якості

Забезпечувані дисципліни:

Економіка та управління військового господарства

Військове стажування

Кваліфікаційна робота

### ***Мета та завдання навчальної дисципліни***

**Мета засвоєння дисципліни «Фінансовий аналіз та контроль»** - сформувати теоретичні знання і практичні навички з організації та проведення фінансового аналізу та контролю, спрямованих на прийняття аналітично обґрунтованих рішень у сфері фінансово-економічної діяльності.

**Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:**

Знати:

основні методи, принципи, інструменти і технологію фінансового аналізу; фінансову термінологію; новітні базові фінансові теорії; положення та інструкції, якими регламентуються вимоги і порядок проведення державного фінансового контролю; складові частини контролю, а також предмет, мету, завдання і методи проведення контролю; органи державного фінансового контролю у їх самостійній діяльності та взаємозв'язку; сутність, функціональні завдання, предмет, метод, об'єкти аудиту; принципи аудиту; суть, необхідність, мету, етапи планування в аудиті; суть, структуру та види аудиторських документів; теорію і методологію управління ризиками; види ризиків та їх характеристику; методи оцінки ризиків; законодавчу базу, що забезпечує фінансово-господарську діяльність підприємств; методи управління економічними ризиками.

Уміти:

використовувати методи і моделі економічного аналізу для вивчення фінансово-господарської діяльності військової частини; виявляти резерви покращення діяльності військової частини, знаходити шляхи підвищення ефективності використання її ресурсів; розробляти обґрунтовані управлінські рішення за результатами економічного аналізу; самостійно виконувати фінансові розрахунки на основі фінансового аналізу; користуватися

законодавчо-інструктивними матеріалами при проведенні фінансового контролю; складати план та програму проведення ревізії; проводити контрольно-ревізійні заходи згідно теми ревізії; формувати акт ревізії; аналізувати та оцінювати економічні ризики; страхувати підприємницьку діяльність від ризиків; управляти організацією в умовах невизначеності та ризиків; приймати управлінські рішення на основі результатів фінансового аналізу; володіти методами фінансового контролю в військовому підрозділі; здатністю проводити економічний аналіз показників діяльності військової частини, визначення резервів за його результатами та обґрунтування заходів щодо їх реалізації; здатністю до якісного складання аналітичних матеріалів за результатами аналізу.

***У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути такі компетентності:***

ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у ході виконання завдань забезпечення військ (сил), вирішення яких, надасть можливість створити сприятливі умови для дій військ в різних умовах обстановки, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів військових та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

K02 - Здатність приймати обґрунтовані рішення;

K07 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

K22 - Здатність опановувати знання в інших галузях професійної діяльності, здійснювати пошук, аналізувати та надавати критичну оцінку інформації з різних джерел.

### **3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).**

Особливістю курсу є системний підхід до викладання матеріалу. Необхідний науковий рівень навченості здобувачів забезпечується високим професійним рівнем зайнятих у процесі навчання науково-педагогічних працівників, використанням сучасних інформаційних технологій, методів і форм подання навчального матеріалу.

*Наукові основи економічного аналізу. Зміст, предмет та завдання економічного аналізу. Економічний аналіз і процес управління діяльністю військової частини.*

*Метод і методика економічного аналізу. Показники та фактори в економічному аналізі. Методи первинної обробки даних в економічному аналізі. Методи оцінювання впливу факторів в економічному аналізі.*

*Економіко-математичні методи та моделі в економічному аналізі. Інформаційне забезпечення та організація аналізу фінансово-господарської діяльності. Види економічного аналізу та основи їх класифікації.*

*Система комплексного економічного аналізу і пошук резервів підвищення інтенсифікації та ефективності діяльності частини.*

*Методичний апарат проведення аналізу діяльності військової частини та її підрозділів за показниками призначення, ступеню використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, виконання кошторису.*

*Загальні теоретичні положення фінансового контролю. Контрольно-ревізійний процес: планування та організація здійснення. Контроль за виконанням місцевих бюджетів. Контроль виконання кошторисів бюджетних установ. Контроль грошових коштів, розрахункових і кредитних операцій. Податковий контроль платників податків за розрахунками з бюджетом. Контроль за виконанням державного бюджету в системі Державного казначейства України. Оцінка інвестиційної стратегії підприємства.*

*Теоретичні основи управління ризиками. Методичні основи оцінювання ризиків. Промислові та маркетингові ризики. Фінансові ризики. Менеджмент страхування ризику. Управління ризиками на підприємстві. Ризик неплатоспроможності суб'єктів господарювання. Кредитний ризик в системі фінансових відносин. Особливості управління фінансовими ризиками в банківській діяльності. Відсотковий ризик, методи аналізу та управління. Валютні ризики суб'єктів господарювання, методи аналізу і управління.*

#### **4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.**

Назви змістових модулів, занять та навчальних питань	Кількість годин					
	Усього	У тому числі:				
		л	гр. з.	пр. з.	сем.	курс.р. с.р., інд.

1	2	3	4	5	6	7	8
<b>Блок змістових модулів 1. Економічний аналіз діяльності в/ч</b>							
<b>Змістовий модуль 1. Наукові основи економічного аналізу.</b>							
Заняття 1. Наукові основи економічного аналізу. 1. Економічний аналіз, як метод пізнання економічних процесів і явищ 2. Роль і місце економічного аналізу в управлінні		2					
Заняття 2. Метод і методика економічного аналізу. 1. Поняття та склад методу економічного аналізу. 2. Показники та фактори в економічному аналізі.		2					
Заняття 3. Методологічні основи економічного аналізу. 1. Методологія, метод і методика економічного аналізу. 2. Структурні складові методу економічного аналізу. 3. Показники та фактори в економічному аналізі.					2		
Самостійне вивчення: 1. Історія становлення і розвитку економічного аналізу 2. Проблеми і перспективи розвитку економічного аналізу 3. Зв'язок економічного аналізу з функціями управління 4. Економічний аналіз як етап прийняття управлінських рішень 5. Особливості методу економічного аналізу 6. Класифікація способів та технічних прийомів економічного аналізу							

1	2	3	4	5	6	7	8
<b>Усього за змістовий модуль 1</b>		4			2		
<b>Змістовий модуль 2. Економіко-математичні методи та прийоми економічного аналізу.</b>							
Заняття 1. Методи первинної обробки даних в економічному аналізі. 1. Порівняння, абсолютні, середні та відносні величини. 2. Групування, ряди динаміки та балансовий прийом. 3. Графіки та таблиці в економічному аналізі.		2					
Заняття 2. Застосування методів первинної обробки даних в економічному аналізі. 1. Застосування методу порівняння. 2. Застосування методу групувань 3. Абсолютні, відносні та середні величини. 4. Ряди динаміки в економічному аналізі				4			
Заняття 3. Детерміновані і стохастичні моделі в економічному аналізі. 1. Моделювання в економічному аналізі. Види детермінованих моделей. 2. Методи побудови детермінованих моделей. 3. Сутність і умови застосування стохастичних моделей. 4. Порядок формування стохастичних моделей		2					
Заняття 4. Методи оцінювання впливу факторів в економічному аналізі. 1. Методи елімінування. 2.Метод часткової участі, інтегральний метод та метод логарифмування.		2					
Заняття 5. Застосування методів елімінування в економічному аналізі. 1. Застосування прийомів ланцюгових підстановок. 2. Застосування інтегрального методу.				2			
Самостійне вивчення:							

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Метод пропорційного ділення в економічному аналізі 2. Порівняльна оцінка методів визначення впливу факторів в економічному аналізі 3. Використання економіко-математичних моделей для вирішення конкретних аналітичних завдань 4. Евристичні методи в економічному аналізі							
<b>Усього за змістовий модуль 2</b>		6		6			
<b>Змістовий модуль 3. Види економічного аналізу та основи їх класифікації.</b>							
Заняття 1. Види економічного аналізу та основи їх класифікації 1. Класифікація видів економічного аналізу. 2. Змістовна характеристика основних видів економічного аналізу.		2					
Заняття 2. Види економічного аналізу 1. Характеристика видів економічного аналізу за об'єктами управління 2. Характеристика видів економічного аналізу за часом 3. Характеристика видів економічного аналізу за суб'єктами його проведення 4. Характеристика функціонально-вартісного аналізу					2		
Заняття 3. Воєнно-економічний аналіз 1. Поняття, мета та завдання воєнно-економічного аналізу 2. Ефект і витрати у воєнно-економічному аналізі		2					
Заняття 3. Застосування воєнно-економічного аналізу 1. Розрахунок ефекту і витрат у воєнно-економічному аналізі 2. Обґрунтування рішень на основі воєнно-економічного аналізу				2			
Самостійне вивчення: 1. Змістовна характеристика фінансового аналізу 2. Змістовна характеристика управлінського аналізу							
<b>Усього за змістовий модуль 3</b>		4		2	2		



1	2	3	4	5	6	7	8
<b>Змістовий модуль 4. Система комплексного економічного аналізу і пошук резервів підвищення ефективності діяльності військової частини.</b>							
Заняття 1. Система комплексного економічного аналізу та резерви об'єкту аналізу 1. Характеристика системи комплексного економічного аналізу. 2. Методи визначення резервів об'єкту аналізу.		2					
Заняття 2. Визначення та аналіз резервів діяльності об'єкту аналізу. 1. Визначення резервів діяльності об'єкту аналізу. 2. Аналіз резервів та визначення умов їх використання. 3. Модульний контроль					4		
Самостійне вивчення: 1. Системний підхід до аналізу діяльності підприємства 2. Порядок проведення економічного аналізу за схемами «результати-ресурси» та «ресурси-результати»							
Усього за змістовий модуль 4		2			4		
<b>Змістовий модуль 5. Інформаційне забезпечення та організація аналізу діяльності військової частини</b>							
Заняття 1. Інформаційне забезпечення та організація аналізу діяльності військової частини. 1. Система інформації для проведення економічного аналізу. 2. Організація економічного аналізу. 3. Особливості організації економічного аналізу у військовій частині		2					
Заняття 2. Інформаційне забезпечення та організація аналізу діяльності військової частини. 1. Система інформації для проведення економічного аналізу. 2. Основні форми організації економічного аналізу. 3. Організація економічного аналізу у військовій частині					2		
Самостійне вивчення:							2

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Структура технології аналітичного процесу 2. Організація комп'ютерної обробки інформації для економічного аналізу							
<b>Усього за змістовий модуль 5</b>		2			2		
<b>Змістовий модуль 6. Методика аналізу обсягу діяльності військової частини.</b>							
Заняття 1. Методика економічного аналізу обсягу діяльності військової частини. 1. Мета, завдання та інформаційне забезпечення аналізу 2. Методика аналізу загального обсягу діяльності військової частини.		2					
Заняття 2. Проведення економічного аналізу обсягу діяльності військової частини за призначенням 1. Загальна оцінка результатів діяльності військової частини. 2. Оцінка впливу факторів на результати діяльності військової частини. 3. Визначення резервів зростання обсягу діяльності військової частини.				4			
Самостійне вивчення: 1. Структурно-логічна схема аналізу діяльності речової служби 2. Структурно-логічна схема аналізу діяльності квартирно-експлуатаційної служби 3. Структурно-логічна схема аналізу діяльності служби паливо-мастильних матеріалів.							
<b>Усього за змістовий модуль 6</b>		2		4			
<b>Змістовий модуль 7. Методика економічного аналізу ресурсів військової частини.</b>							
Заняття 1. Методика економічного аналізу трудових ресурсів військової частини. 1. Мета, завдання та інформаційне забезпечення аналізу		2					

1	2	3	4	5	6	7	8
2. Методика аналізу наявності та складу трудових ресурсів. 3. Методика аналізу ступеня використання трудових ресурсів.							
Заняття 2. Проведення економічного аналізу наявності, стану та руху трудових ресурсів військової частини. 1. Аналіз наявності трудових ресурсів. 2. Аналіз стану трудових ресурсів. 3. Аналіз руху трудових ресурсів.				2			
Заняття 3. Проведення економічного аналізу матеріальних ресурсів військової частини. 1. Аналіз наявності та складу матеріальних ресурсів. 2. Аналіз ступеня використання матеріальних ресурсів.				2			
Самостійне вивчення: 1. Структурно-логічна схема аналізу діяльності речової служби 2. Структурно-логічна схема аналізу діяльності квартирно-експлуатаційної служби 3. Структурно-логічна схема аналізу діяльності служби паливо-мастильних матеріалів.				2			
<b>Усього за змістовий модуль 7</b>		2		4			
<b>Змістовий модуль 8. Методика економічного аналізу фінансової діяльності військової частини.</b>							
Заняття 1. Методика економічного аналізу виконання кошторису військової частини. 1. Мета, завдання та інформаційне забезпечення аналізу 2. Методика аналізу виконання кошторису військової частини за загальним фондом. 3. Методика аналізу виконання кошторису військової частини за спеціальним фондом.		2					
Заняття 3. Проведення економічного аналізу фінансової діяльності				4			

1	2	3	4	5	6	7	8
військової частини. 1. Аналіз виконання кошторису військової частини. 2. Аналізу фінансового стану військової частини. 3. Модульний контроль							
Самостійне вивчення: 1. Структурно-логічна схема аналізу діяльності речової служби 2. Структурно-логічна схема аналізу діяльності квартирно-експлуатаційної служби 3. Структурно-логічна схема аналізу діяльності служби паливо-мастильних матеріалів.							4
<b>Усього за змістовий модуль 8</b>		2		4			
<b>Модульний контроль</b>	2			2			
<b>Усього за блок змістових модулів 1</b>	90	24		24	6		36
<b>Блок змістових модулів 2. Фінансовий контроль</b>							
<b>Змістовий модуль 1. Загальні теоретичні положення фінансового контролю</b>							
Заняття 1. Введення в систему державного фінансового контролю. 1. Сутність, мета та завдання державного фінансового контролю. 2. Види та форми фінансового контролю. 3. Органи державного фінансового контролю. 4. Принципи організації та здійснення державного фінансового контролю	4	4					
Самостійне вивчення: 1. Методичні прийоми та способи здійснення державного фінансового контролю (фактичний і документальний).	4						4
Заняття 2 Введення в систему державного фінансового контролю 1. Поняття, суть і значення державного фінансового контролю. 2. Предмет та об'єкти державного фінансового контролю	4				4		
<b>Усього за змістовий модуль 1</b>	12	4			4		4

1	2	3	4	5	6	7	8
<b>Змістовий модуль 2. Контрольно-ревізійний процес: планування та організація здійснення.</b>							
Заняття 1. Контрольно-ревізійний процес: планування та організація здійснення. 1. Організація контрольно-ревізійної роботи. 2. Інформаційне забезпечення контрольно-ревізійного процесу. 3. Основні етапи ревізії, їхня сутність. 4. Облік і звітність з контрольно-ревізійної роботи.	2	2					
Самостійне вивчення: 1. Утворення інформаційно-довідкової системи та інформаційної мережі для використання даних за наслідками контрольно-ревізійної роботи.	4						4
Заняття 2. Особливості контрольно-ревізійного процесу 1. Суть контрольно-ревізійного процесу та загальна характеристика його стадій. 2. Організаційна стадія контрольно-ревізійного процесу на підприємстві. 3. Дослідна стадія контрольно-ревізійного процесу на підприємстві. 4. Виявлення і визначення матеріальних збитків в процесі внутрішньогосподарського контролю. 5. Узагальнення результатів ревізії і складання акту ревізії. 6. Прийняття рішень за результатами ревізій і перевірок.	6		6				
<b>Усього за змістовий модуль 2</b>	12	2	6				4
<b>Змістовий модуль 3. Контроль за виконанням місцевих бюджетів</b>							
Заняття 1. Контроль за виконанням місцевих бюджетів. 1. Контроль за формуванням коштів місцевих бюджетів. 2. Основні напрямки контролю.	2	2					

1	2	3	4	5	6	7	8
3. Джерела інформації для контролю та нормативно-правова база.							
Самостійне вивчення: 1. Контроль розрахунків за кредитами, наданими з бюджету з установ банків під державні гарантії.	4						4
Заняття 2. Актуальні проблеми контролю місцевих бюджетів. 1. Контроль доходної частини місцевих бюджетів. 2. Контроль видаткової частини місцевих бюджетів. 3. Систематизація та узагальнення виявлених порушень.	4		4				
Самостійне вивчення: 1. Контроль за використанням бюджетного фінансування в пріоритетних галузях економіки та на окремих підприємствах.	2						2
Усього за змістовий модуль 3	12	2	4				6
Змістовий модуль 4. Контроль виконання кошторисів бюджетних установ							
Заняття 1. Контроль виконання кошторисів бюджетних установ 1. Завдання та основні напрямки ревізії бюджетних установ. Нормативно-правова база здійснення контролю. 2. Контроль операцій щодо використання бюджетних і спеціальних позабюджетних коштів на рахунках в банку. 3. Контроль стану збереження майна бюджетних установ. Ревізія фактичних видатків на утримання бюджетних установ.	2	2					
Самостійне вивчення: 1. Прийняття нестандартних рішень за результатами ревізії та контроль їхнього виконання.	4						4
Заняття 2. Організація контролю виконання кошторисів бюджетних установ. 1. Організація контролю стану збереження майна бюджетних	2				2		

1	2	3	4	5	6	7	8
установ. 2. Проведення ревізії фактичних видатків на утримання бюджетних установ.							
<b>Усього за змістовий модуль 4</b>	8	2			2		4
<b>Змістовий модуль 5. Контроль грошових коштів, розрахункових і кредитних операцій.</b>							
Заняття 1. Контроль грошових коштів, розрахункових і кредитних операцій. 1. Завдання, джерела ревізії, нормативні акти та напрями контролю. 2. Контроль фактичної наявності касової готівки та дотримання умов її збереження. Документальний контроль касових операцій. 3. Контроль операцій із грошовими коштами підприємств на поточних і валютних рахунках, відкритих в установах банків. 4. Контроль стану використання й погашення кредитів під гарантії Уряду України.	4	4					
Самостійне вивчення: 1. Контроль розрахунків з банками за довгостроковими та короткостроковими кредитами.	6						6
Заняття 2 Організація контролю грошових коштів, розрахункових і кредитних операцій. 1. Систематизація та узагальнення матеріалів ревізії. 2. Контроль розрахунків з оплати праці	2				2		
<b>Усього за змістовий модуль 5</b>	10	4			2		6
<b>Змістовий модуль 6. Податковий контроль платників податків за розрахунками з бюджетом</b>							
Заняття 1. Організація податкового контролю платників податків за розрахунками з бюджетом 1. Суть податкового контролю та його організація.	4	4					

1	2	3	4	5	6	7	8
2. Нормативно-правова база, основні напрямки та послідовність перевірки розрахунків платників податків з бюджетом. 3. Перевірка розрахунків за ПДВ. 4. Контроль за нарахуванням та сплатою акцизного збору.							
Самостійне вивчення: 1. Моделі оцінки ефективності окремих інструментів фондового ринку.	4						4
Заняття 2. Особливості організації податкового контролю в умовах спрощеної системи оподаткування. 1. Контроль за нарахуванням та сплатою податку на прибуток. Особливості організації податкового контролю в умовах спрощеної системи оподаткування. 2. Перевірка розрахунків за ПДФО. 3. Контроль за розрахунками з бюджетом та державними цільовими фондами за іншими податками і зборами.	6		6				
Самостійне вивчення: 1. Нормативні акти та джерела інформації для проведення контролю платників податків.	4						4
<b>Усього за змістовий модуль 6</b>	18	4	6				8
<b>Змістовий модуль 7</b> Контроль за виконанням державного бюджету в системі Державного казначейства України							
Заняття 1. Контроль за виконанням державного бюджету в системі Державного казначейства України 1. Мета, завдання, джерела інформації та основні напрями контролю виконання державного бюджету в системі Державного казначейства України. 2. Контроль за надходженням коштів державного бюджету на єдиний казначейський рахунок.	2	2					



1	2	3	4	5	6	7	8
3. Контроль за використанням коштів державного бюджету.							
Самостійне вивчення: 1. Узагальнення інформації щодо виявлених порушень і прийняття рішень за матеріалами контролю виконання державного бюджету.	2						2
Заняття 2. Методика організація контролю за виконанням державного бюджету в системі Державного казначейства України 1. Перевірка законності проведення взаємозаліків, операцій з казначейськими векселями та іншими цінними паперами. 2. Контроль за діяльністю територіальних органів Державного казначейства України. 3. Узагальнення інформації щодо виявлених порушень. Прийняття рішень за матеріалами контролю.	4			4			
<b>Усього за змістовий модуль 7</b>	8	2		4			2
<b>Змістовий модуль 8</b> Контроль ефективності використання коштів державного бюджету рахунковою палатою							
Заняття 1. Основи контролю ефективності використання коштів державного бюджету Рахунковою палатою при Верховній Раді України. 1. Організація і планування контрольно-ревізійної роботи Рахункової палати. 2. Перевірка використання коштів державного бюджету України та загальнодержавних цільових і позабюджетних фондів.	2	2					
Заняття 2. Основи контролю ефективності використання коштів державного бюджету Рахунковою палатою при Верховній Раді України 1. Перевірка касового та фактичного виконання бюджету. 2. Перевірка використання коштів державного бюджету	4		4				

1	2	3	4	5	6	7	8
підприємствами та установами.							
Самостійне вивчення: 1. Правоохоронні органи та їх участь у заходах з державного фінансового контролю	2						2
<b>Усього за змістовий модуль 8</b>	8	2	4				2
<b>Усього за блок змістових модулів 2</b>	90	22	20	4	8		36
<b>Блок змістових модулів 3. Управління фінансовими ризиками</b>							
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління ризиками</b>							
Заняття 1. Сутність ризику та його функції 1. Ризик, його сутність і роль в економічній діяльності. 2. Класифікація ризиків.	2	2					
Самостійне вивчення: 1. Роль ризику на сучасному етапі економічного розвитку.	4						4
Заняття 2. Об'єктивна необхідність управління ризиком. 1. Сутність ризиків та їх роль в сучасній економіці. 2. Класифікація ризиків. 3. Сутність управління ризиком.	4		4				
Самостійне вивчення: 1. Еволюція економічних ризиків	2						2
<b>Усього за змістовий модуль 1</b>	12	2	4				6
<b>Змістовий модуль 2. Методичні основи оцінювання ризиків</b>							
Заняття 1. Методичні основи оцінювання ризиків. 1. Оцінювання приватних показників ризику. 2. Інтегральні показники ризику. 3. Застосування методу дерев рішень для оцінки ризику.	4	4					
Самостійне вивчення: 1. Методи оцінювання приватних показників ризику.	2						2

1	2	3	4	5	6	7	8
2. Методи оцінювання інтегральних показників ризику.							
Заняття 2. Методи оцінювання ризиків. 1. Методи оцінювання приватних показників ризику. 2. Методи оцінювання інтегральних показників ризику.	4		4				
Самостійне вивчення: 1. Вимоги щодо оцінювання ризиків.	4						4
Усього за змістовий модуль 12	14	4	4				6
<b>Змістовий модуль 3. Промислові та маркетингові ризики</b>							
Промислові та маркетингові ризики. 1. Характеристика промислових ризиків. 2. Характеристика маркетингових ризиків 3. Методи виявлення промислових ризиків.	4	4					
Самостійне вивчення: 1. Методи визначення промислових ризиків. 2. Характеристика маркетингових ризиків, їх природа та чинники	4						4
Заняття 2 Виявлення та оцінка промислових та маркетингових ризиків. 1. Методи оцінки промислових ризиків. 2. Методики оцінки маркетингових ризиків.	4		4				
Самостійне вивчення: 3. Характеристика промислових ризиків, їх природа та чинники. 4. Виробничі, технічні, транспортні ризики.	2						2
<b>Усього за змістовий модуль 3</b>	14	4	4				6
<b>Змістовий модуль 4. Процес управління</b>							
Заняття 1. Характеристика фінансових ризиків. 1. Класифікація фінансових ризиків. 2. Оцінювання ризиків, які пов'язані зі зміною купівельної	4	4					

1	2	3	4	5	6	7	8
спроможності грошей. 3. Оцінювання інвестиційних ризиків.							
Самостійне вивчення: 1.Ризики прямих втрат, ризик зниження дохідності, ризик упущеної вигоди.	2						2
Заняття 2. Методи оцінювання фінансових ризиків. 1.Ризики, пов'язані за зміною купівельною спроможністю грошей. 2.Інфляційні ризики, валютні ризики, ризики неліквідності	4		4				
Самостійне вивчення: 1. Ризик портфельних інвестицій.	4						4
Усього за змістовий модуль 4	14	4	4				6
Змістовий модуль 5. Менеджмент страхування ризику							
Заняття 1. Менеджмент страхування ризику 1. Місце страхування та його роль в управлінні ризиком. 2. Розрахунки страхових операцій. 3. Хеджування. 4. Загальна характеристика менеджменту страхування.	4	4					
Самостійне вивчення: 1.Об'єктивна необхідність страхування ризиків.	4						4
Заняття 2 Сутність та роль страхування ризиків на сучасному етапі розвитку економіки. 1. Місце страхування та його роль в управлінні ризиком. 2. Розрахунки страхових операцій. 3. Хеджування. 4. Загальна характеристика менеджменту страхування.	4				4		
Самостійне вивчення: 1. Роль страхування ризиків як методу управління ризиками.	2						2

1	2	3	4	5	6	7	8
Заняття 3 Менеджмент страхування ризику 1. Місце страхування та його роль в управлінні ризиком. 2. Розрахунки страхових операцій. 3. Хеджування. 4. Загальна характеристика менеджменту страхування.	2		2				
<b>Усього за змістовий модуль 5</b>	16	4	2		4		6
<b>Змістовий модуль 6. Управління ризиками на підприємстві.</b>							
Заняття 1. Управління ризиком на підприємствах. 1. Цілі, задачі та вимоги до управління ризиками на підприємстві 2. Структура та методи розробки планових документів по управлінню ризиками на підприємстві 3. Організація управління ризиками на підприємстві.	4	4					
Питання для самостійного вивчення: 1. Цілі та задачі ризик – менеджменту на підприємстві. 2. Оптимізація плану управління ризиками на підприємстві.	4						4
Заняття 2 Планування управління ризиками на підприємстві. 1. Планування управління ризиками на підприємстві. 2. Методика розробки плану управління ризиками на підприємстві. 3. Оцінка ефективності плану управління ризиками.	6			6			
Самостійне вивчення: 1. Організаційні та методичні принципи управління ризиками на підприємстві.	2						2
<b>Усього за змістовий модуль 6</b>	16	4		6			6
<b>Усього за блок змістових модулів 3</b>	90	22	18	6	4		36
<b>Залік</b>	4						
<b>Усього за дисципліну</b>	270	70	36	30	22		108

## 5. Самостійна робота.

***Перелік тем, які здобувач повинен вивчити самостійно (з рекомендованою літературою).***

1. Історія становлення і розвитку економічного аналізу
2. Проблеми і перспективи розвитку економічного аналізу
3. Зв'язок економічного аналізу з функціями управління
4. Економічний аналіз як етап прийняття управлінських рішень
5. Особливості методу економічного аналізу
6. Класифікація способів та технічних прийомів економічного аналізу
7. Метод пропорційного ділення в економічному аналізі
8. Порівняльна оцінка методів визначення впливу факторів в економічному аналізі
9. Використання економіко-математичних моделей для вирішення конкретних аналітичних завдань
10. Евристичні методи в економічному аналізі
11. Змістовна характеристика фінансового аналізу
12. Змістовна характеристика управлінського аналізу
13. Системний підхід до аналізу діяльності підприємства
14. Порядок проведення економічного аналізу за схемами «результати-ресурси» та «ресурси-результати»
15. Структура технології аналітичного процесу
16. Організація комп'ютерної обробки інформації для економічного аналізу
17. Структурно-логічна схема аналізу діяльності речової служби
18. Структурно-логічна схема аналізу діяльності квартирно-експлуатаційної служби
19. Структурно-логічна схема аналізу діяльності служби паливо-мастильних матеріалів.
20. Методичні прийоми та способи здійснення державного фінансового контролю (фактичний і документальний).
21. Утворення інформаційно-довідкової системи та інформаційної мережі для використання даних за наслідками контрольно-ревізійної роботи.
22. Контроль розрахунків за кредитами, наданими з бюджету з установ банків під державні гарантії.
23. Контроль за використанням бюджетного фінансування в пріоритетних галузях економіки та на окремих підприємствах.
24. Прийняття нестандартних рішень за результатами ревізії та контроль їхнього виконання.
25. Контроль розрахунків з банками за довгостроковими та короткостроковими кредитами.
26. Моделі оцінки ефективності окремих інструментів фондового ринку.

27. Нормативні акти та джерела інформації для проведення контролю платників податків.
28. Узагальнення інформації щодо виявлених порушень і прийняття рішень за матеріалами контролю виконання державного бюджету.
29. Правоохоронні органи та їх участь у заходах з державного фінансового контролю
30. Роль ризику на сучасному етапі економічного розвитку.
31. Еволюція економічних ризиків
32. Методи оцінювання приватних показників ризику.
33. Методи оцінювання інтегральних показників ризику.
34. Вимоги щодо оцінювання ризиків.
35. Методи визначення промислових ризиків.
36. Характеристика маркетингових ризиків, їх природа та чинники
37. Характеристика промислових ризиків, їх природа та чинники.
38. Виробничі, технічні, транспортні ризики.
39. Ризики прямих втрат, ризик зниження дохідності, ризик упущеної вигоди.
40. Ризик портфельних інвестицій.
41. Об'єктивна необхідність страхування ризиків.
42. Роль страхування ризиків як методу управління ризиками.
43. Цілі та задачі ризик – менеджменту на підприємстві.
44. 2.Оптимізація плану управління ризиками на підприємстві.
45. Організаційні та методичні принципи управління ризиками на підприємстві.

### ***Вказівки до самостійної роботи.***

При відпрацюванні питань, що виносяться на самостійну роботу, суб'єкти навчання мають змогу і повинні використовувати у повній мірі можливості системи дистанційного навчання (доступ до ресурсу: [sdn.ivc.com](http://sdn.ivc.com)) і матеріали з мережі Internet.

### ***Зміст самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання:***

Зміст і сенс самостійної роботи здобувачів полягає у засвоєнні методів та прийомів технології учіння, які включають питання організації робочого часу, психофізіології розумової праці тощо, спрямовані на підвищення ефективності наукових досліджень у визначеній предметній галузі

### **6. Політика курсу та оцінювання.**

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

### **7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.**

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

#### **ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ**

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Загальні критерії оцінок:

“відмінно” – Здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

“добре” – Здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння



легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

“задовільно” – Здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

“незадовільно” – Здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

### РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)

Відбувається вигляді письмових робіт в кінці вивчення блоків змістових модулів, а також

- Індивідуальна презентація за тематикою самостійного вивчення дисципліни відповідного блоку змістових модулів (5 хвилин, зі слайдами)

Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Слайди до презентації
- Повнота розкриття теми
- Якість інформації
- Самостійність та креативність

*Критерії оцінки до кожного проекту надаються окремо*

### ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою диференційованого заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Диференційований залік проходить у формі співбесіди. Максимальна кількість балів – 100 балів.

## 8. Рекомендована література.

### Базова

1. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз : навчальний посібник – 2-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с
2. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент : підруч. / І. О. Бланк. Н. М. Гуляева ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. — К. : Київ. нац. торг.-екон. унт, 2003. — 398 с.
3. Василенко В.П. Інвестиційний менеджмент: конспект лекцій[Текст] / В. П. Василенко// - Х.: АВВ МВС У, 2010. - 130 с.
4. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль: навч. Посіб./ Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М.М. Коцупатрий - К.: Центр учбової літератури, 2009.- 424с.

### Допоміжна

5. Бабець Є.К. Теорія економічного аналізу: навч. посіб./ Є.К.Бабець, М.І.Горлов, С.О.Жуков, В.П. Стасюк– К.: ВД «Професіонал», 2007. – 384 с.
6. Говорушко Т.А., Стецюк В.М. Страхування: навч. посіб. [Текст] / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк; за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с.
7. Дмитренко Г.В. Державний фінансовий контроль в Україні (податковий, казначейський, бюджетний): монографія /Геннадій Дмитренко.- К.: [Консультант], 2009.- 175с.
8. Дрозд І.К. , Шевчук В.О. Державний фінансовий контроль : Навч. посіб. – К.: Імекс-ЛТД, 2007. – 304 с.
9. Дудко В.П. Державний фінансовий контроль: підруч. Для студ. Вищою навч. зал.-2-ге вид., переробл. та доповн.- Чернівці: Прут, 2008.-624с.
10. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV
11. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 р. № 2939-XII.
12. Клебанова, Т.С., Раєвнева О.В. Теорія економічних ризиків [Текст] /Т.С. Клебанова; О.В. Раєвнева; - Х: «Инжек», 2013. - 152 с.
13. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : підручник / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
14. Положення «Про Державну фіскальну службу України» постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. № 236.
15. Старостіна А. О., Кравченко В. А. Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навч. посіб. [Текст] / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко– К.: ІВЦ “Видавництво «Політехніка»”, 2014. – 200 с.
16. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Ю.М. Тютюнник. – К. : Знання, 2012. – 815 с.
17. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Донецький національний університет економіки і права ім. М. Туган-Барановського; ред. Т. Д. Косова, І. В. Сіменко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 440 с.
18. Чернова, Г.В. Практика управління ризиками на рівні підприємства. [Текст] /Г.В. Чернова; К: Вища школа, 2014. - 172 с.
19. Іванова І.М. Державний фінансовий контроль є парадигми розвитку: монографія / Ірина Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.
20. Контроль і ревізія. Навчальний посібник. За ред.. Р.Л. Хом’яка, Н.С. Станасюк.- Львів: Магнолія 2006, 2011.-315с.

21. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування : навчальний посібник / Г. О. Крамаренко. – Дніпропетровськ : Видавництво ДАУБП, 2001. – 224 с.

22. Лазарєв, А.А. Менеджмент страхування та ризику. Навчальний посібник [Текст] / А.А. Лазарєв; - Х., 2006. - 69 с.

23. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.91 р. №156112 із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради. — 1991. — № 47. — с. 640-646, ст. 1. — Режим доступу: rada.gov.ua.

24. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін. – К: «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.

25. Фінансовий аналіз: теорія та практика / О. Я. Базілінська. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.

26. Чебан Т.М. Теорія економічного аналізу: навч посіб./Т.М. Чебан, Т.А. Каліфська, І.О. Дмитрієнко: За ред.. проф.. В.Є. Труша. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 214 с.

27. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль: підручник/Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; за заг.ред. О.А. Петрик.-К.:КНЕУ, 2013.-412.

### **Інформаційні ресурси**

28. [http:// www.ligazakon.ua](http://www.ligazakon.ua)

29. <http://www.rada.gov.ua>

30. Лазарєв, А.А. Менеджмент страхування та ризику. Навчальний посібник [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: [http:// library.ivc.com/](http://library.ivc.com/)

31. Навчально-методичне забезпечення з дисципліни «Економічний аналіз діяльності військової частини». – Режим доступу: <http://sdn.ivc.com/> (тільки з локальної мережі Академії).

32. Осадець С.С. Страхування: Підручник посібник [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: [http:// library.ivc.com/](http://library.ivc.com/)

33. Офіційний веб-портал Верховної ради України : Законодавство / Верховна рада України Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

34. Офіційний сайт Державного комітету статистики / Державний комітет статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

35. Офіційний сайт Міністерства фінансів України / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>

36. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Національна бібліотека України імені В. І.

Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>.

37. Портал Ліга-Закон. – Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.